

From: "Audun Engesbak" <audun.engesbak@gmail.com>
Sent: Sat, 22 Mar 2025 17:36:31 +0100
To: "Postmottak Grimstad" <Postmottak@grimstad.kommune.no>
Subject: Friluftslivets ferdselsårer
Categories: På vent;EO

You don't often get email from audun.engesbak@gmail.com. [Learn why this is important](#)
Ref. protokoll og merking av turer for personer med bevegelse- og syns hemninger.

Det eksisterer en merkehåndbok, utgitt av Den Norske Turistforening, Innovasjon Norge og Friluftsrådene Landsforbund.

Her vil jeg henvise spesifikt til kapittel 8.4 for merking og gradering.
Der turer merkes med følgende skilt, der det er aktuelt

Symbolene i Merkehåndboka viser følgende aktiviteter:

Vandring

Skigåing

Tursykling

Terreng-
sykling

Padling

Roing

Samt at gradering følger de prinsippene som er beskrevet side 100 og 101.

GRADERING VANDRING

FARGEKODE	PASSER FOR	HØYDEMETER OG LENGDE*	STI TYPE	STIGNINGSGRAD OG EKSPONERING
	- Nybegynnere - Krever ingen spesielle ferdigheter - Dersom tilrettelagt for rullestol/barnevogn, merkes dette med eget symbol	< 300 m < 5 km	- Asfalt, grus, skogsveier og gode stier - Stor grad av opparbeiding som gir god fremkommelighet - Hovedsak kortere turer - Underlag fast og jevnt uten store hindringer eller kryssing av bekk	- Moderate stigninger - Ingen bratte partier
	- De med litt erfaring i terreng - Middels trente turgåere - De med grunnleggende ferdigheter	< 600 m < 10 km	- Kan ha noe mer krevende partier enn grønn tursti - Kan være steinete, men ingen ur - Kun enkle vad	- Moderate stigninger som kan inneholde enkelte bratte partier - Enkelte partier som kan oppfattes som luftige for folk med høydeproblemer
	- Erfarne turgåere - De med god utholdenhet - Godt turutstyr og gode fjellsko - Kunnskap om kart og kompass	< 1 000 < 20 km	- Sti, åpent terreng, stein, ur og snaufjell - Bratte helninger og lengre strekninger med løs stein og myr kan forekomme - Vading kan forekomme	- Flere typer stigninger og utfordringer - Flere luftige og utsatte partier - Kan inneholde tekniske utfordringer med noe klyving og bruk/støtte av hendene
	- Erfarne fjellfolk - De med god utholdenhet - Godt turutstyr og gode fjellsko - Kunnskap om kart og kompass	Ingen maks høyde eller lengde	- Lange turer på mer krevende stier enn «rød sti» - Krevende vading kan forekomme	- Toppturer med bratte og vanskelige partier med ujevnt underlag - Luftige partier og passasjer/partier med utsatt klyving - Smale egger, sva, ur etc.

* Med **høydemeter** mener vi samlet stigning for hele turruta. I meget bratt terreng må også høydemeter med nedstigning tas med i graderingen. Nedstigningen bør tillegges halv vekt av oppstigning. **Lengde** beskriver den totale lengden i

km på turruta fra et angitt punkt til et annet, dvs. én vei og ikke tur/retur. For rundturer finnes et eget symbol og da brukes hele rundturens lengde i antall km.

Og at det da identifiseres hva som er hensiktsmessig for gåstoler, barnevogner, rullestol og forsvarlig for synshemmede.

Graderingen følger de farger som beskrevet, som er innarbeidet og godt kjent for de fleste.

Men i særdeleshet bør hele merkehåndboken gjennomgås og innlemmes i de turstier som er i Grimstad Kommune, der det er mulig å tilrettelegge turstiene som beskrevet.

Men mitt innspill er i hovedsak myntet på merking og gradering.

Se merkehåndboken her:

https://www.merkehandboka.no/wp-content/uploads/merkehandboka/Merkehandbok_2019.pdf

mvh Audun Engesbak

Audun Engesbak

Mobile : (+47)95768578

Mail : audun.engesbak@gmail.com

From: "Morten Hanssen" <74mohanss@gmail.com>
Sent: Thu, 20 Mar 2025 11:36:11 +0200
To: "Sandemose, Pernille" <Pernille.Sandemose@grimstad.kommune.no>
Cc: "lars_hakon@hotmail.com" <lars_hakon@hotmail.com>; "Geir Åsen (preholding@gmail.com)" <preholding@gmail.com>; "tesandkj@online.no" <tesandkj@online.no>; "Fjære Historielag" <per-kf@online.no>; "ole-severin@hotmail.com" <ole-severin@hotmail.com>; "torgrim.neverdal@live.no" <torgrim.neverdal@live.no>; "leder@kltv.no" <leder@kltv.no>; "ulrike-schenk@web.de" <ulrike-schenk@web.de>; "lenabped@gmail.no" <lenabped@gmail.no>; "oddvar.skoland@nhf.no" <oddvar.skoland@nhf.no>
Subject: Re: Forslag til plan for friluftslivets ferdselsårer - høring

Hei Pernille,
takkt for henvendelsen,
jeg savner plan for sommerstier og-løyper ved linken,
og i det hele tatt i området øst for Krokenveien, med inngang fra Krokenveien:
Å inkludere bla. Tvitjenn, dessuten forbundet med Bringsvær, Mørkevei og Nilsesvold. Det ser ut som at store områder er utelatt.

Mvh
Morten Hanssen

man. 17. mars 2025 kl. 12:19 skrev Sandemose, Pernille
<Pernille.Sandemose@grimstad.kommune.no>:

Hei,

I forbindelse med plan for friluftslivets ferdselsårer fikk dere i mars 2023 invitasjon til folkemøter for å gi innspill til stier i Grimstad kommune. Nå har vi forslag til plan til høring og sender derfor denne til dere. Send gjerne eposten videre til andre som kan ha interesse av dette.

Informasjon om høringen finnes på våre [hjemmesider](#).

Frist

Frist for å komme med innspill er satt til **2. mai 2025**.

Vennlig hilsen

Pernille Sandemose

Senioringeniør Park, idrett og verksted

Kommunaltekniske tjenester

90 89 39 37

www.grimstad.kommune.no

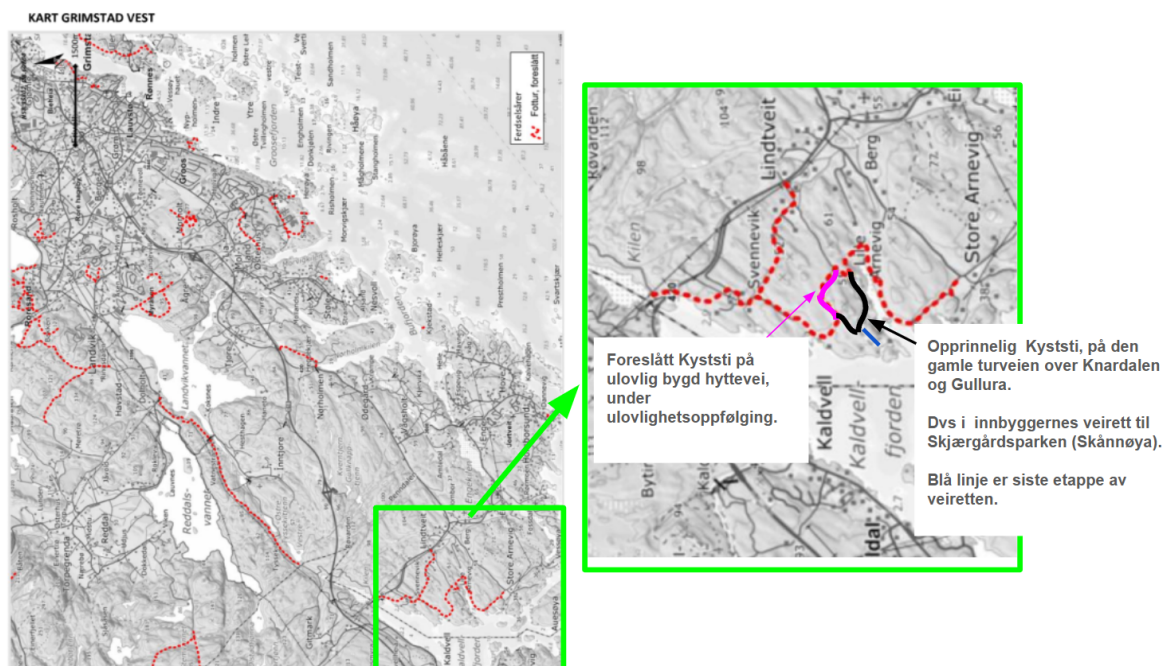
Grimstad

Til Grimstad kommune:

Sak: Friluftslivets ferdselsårer

Vi viser til forslag til høring om ferdselsårer, inkludert forslag til ny Kyststi tracee.

Vi ser at Kyststien nå foreslås flyttet fra gamle E18 til en mer kystnær trace, og det er bra! Men av en for oss uforståelig grunn er Kyststien på kartet for ferdselsårer for Grimstad vest (side 19) nå flyttet vekk fra den idylliske, kystnære, gamle turveien i området, over Knardalen, Bjelleråsen og Gullura. Og over på en, kystfjern, ulovlig anlagt hyttevei (som er under ulovlighetsoppfølging, etter Statsforvalter pålegg)

Dette er i konflikt med hensikten med en kyststi.
Kyststien skal jo gå så kystnært som mulig, og i idylliske omgivelser.

Traceen som nå er fjernet fra kartet over Kyststien, er der kommunen har [tinglyst veirett](#) til Skjærgårdsparken. Og innbyggerne har hevdsvunne rettigheter på den gamle tur- og kjerreveien i resten av området.

I det opprinnelige forslaget for Kyststien ble denne strekningen beskrevet som av "høy opplevelsesverdi" og var en del av Kyststien.

Familiene Selmer og Bjellerås som eier Knardalen og Bjelleråsen [prøver å få bygget ut området](#) med hytter.

De trenger å få fordrevet allmennhetene fra den gamle turveien for å oppnå dette.

De prøver seg blant annet med å påstå at de skal drive jordbruk, storfe produksjon etc, men ingen av dem har drevet med jordbruk. Og familien Selmer bor på Stabekk og i Holmenkollen...

Slike påstander om jordbruk er motbevist på historiske flyfoto, helt tilbake til 1959.

Den gamle turveien, Gulluras gårdsvei, er [meget tydelig på flyfoto av 1959](#).

Grunneierenes innspill til arealplanen med bygging av [19 hytter i området](#), ble tatt ut av planen ved første grovsiling (2024). Kommunen begrunnelse var at

“Innspillet vil medføre inngrep på jomfruelig sjønær natur og potensiell negativ virkning for friluftsliv.”

Vi ber derfor om politikerne skal endre Kyststi tracen, tilbake til dennes opprinnelige trace, slik at den følger

“Alternativ Knardalen Gullura”, dvs at den skal gå i “jomfruelig sjønær natur”
slik vi har illustrert i kartet ovenfor.

Med vennlig hilsen

Liv Longva Johansen og Hans Otto Johansen

Eiere av Gullura, Bjelleråsveien 55

(Den gamle turveien sneier nordenden av vår eiendom)

Friluftlivets ferdselsårer – Innspill fra Fjære Historielag.

Fjære historielag har hatt en arbeidsgruppe bestående av Bent Sætra, Per Arnt Carlsen og undertegnede som har vurdert Plan for friluftlivets ferdselsårer. Generelt så vil vi si at planen hadde vært mye lettere tilgjengelig om man hadde klart å kombinere eksisterende ruter og forslått ruter med differensierte fargekoder på samme kart. Utover det har vi følgende innspill:

1. Forslag ny tur- og sykkelvei forbi en «En fjæresognings grav». I forbindelse med historielagets hundreårsjubileum i fjor har en av historielagets hovedsatsninger vært restaureringen av En fjæresognings grav, inklusive ny info-tavle. Dette er et kulturhistorisk verdifullt fornminne, som flest mulig bør få tilgang til. Vi forslår derfor at veien fra Hausland Barnehage (dette p.g.a parkeringsmuligheter utenom arbeidstid) forbi graven til Temseveien, blir definert som tur- og sykkelvei. Veien blir allerede i dag hyppig brukt som tur- og sykkelvei, og vi mener det er viktig å få dette formalisert med grunneierne. Grunnet det kulturhistoriske perspektivet mener vi at dette prosjektet må vektas 1. Vi henviser ellers til vedlagte kartutsnitt «Forslag tur - og sykkelsti forbi En Fjæresognings grav». Stiplet rød og svart linje er henholdsvis tur- og sykkelvei.
2. Forslag forlengelse av foreslått tursti Skarsdalsbekken med tur – og sykkelvei til Arendal (Øyestad) grense. I området Skarsdalsbekken og videre fra Esketvedtveien til gården Bjønnum i Øyestad finner vi den gamle kongeveien som gikk til Skibbua ved Nidelva – omtrent der hvor dagens E18 krysser elva. Dette er en strekning som er av stor historisk interesse og det er derfor ønskelig å få merket gårdsveien fram til Bjønnum som tur – og sykkelsti. Vi henviser ellers til vedlagte kartutsnitt «Forslag forlengelse av foreslått tursti Skarsdalsbekken». Stiplet rød og svart linje er henholdsvis tur- og sykkelvei.
3. Forslag endring av sti over Storesand. Per Arnt Carlsen har lagt ned et stort arbeide i registrering av kystrøyser – rullesteinsgraver fra bronsealderen - og stier mellom disse, ref. vedlagte fil «Fjære – kystrøyser – 2022-10-23» som Fjære Historielag har utgitt i samarbeide med Carlsen. Det kan i tillegg nevnes at historielaget har søkt om midler til å sette opp fire store infotavler om kystrøysene ved Kvennebekken, Storesanden, Stangholmsletta og Barselskilen. Carlsen har registrert at stien over stranda på Storesand mot Randvika bare er tilgjengelig på lavvann, noe som har fått turgjengere til å etablere en sti lenger inne fra stranda. Denne går over dyrket mark, formodentlig uten grunneierens velsignelse. Det er derfor ønskelig at denne stien blir forskjøvet litt nærmere stranda inn på utmark, noe som krever en del tilretteleggelse. Vi henviser derfor til forslag i vedlagte fil «Sti-St-Randvika _2025-04-29.pdf, hvor Carlsen har dokumentert problemstillingen grundig.

Fjære 01.05.2024

.....

Arne Ribe

Nestleder Fjære Historielag

Resu

temse

Find address or place

Skakkefjell

Torvmyra

en

Liene

Kleppåsen

Rønningen

Nærjordene

Lia

Konnestad

Lia

Hausland

Skudeheia

Tjennheia

Huselandsjønn

Lauvas

Hauslandveien

Hauslandveien

Øvre Hausland

Hausland

Nedre Hausland

Lilleveit

Nedre Hå

Kleppkjerr

Moåsen

Monet

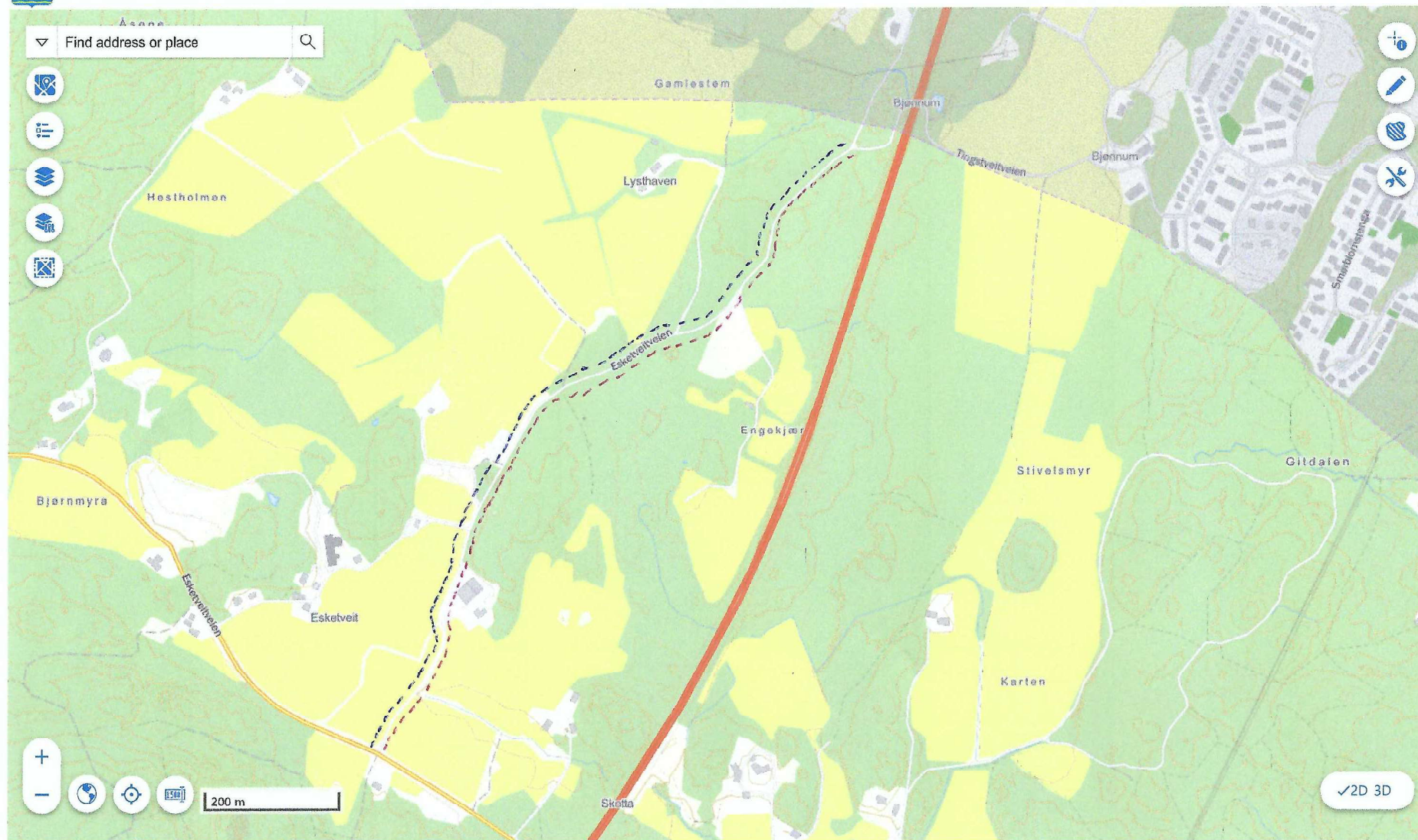
200 m

✓2D 3D

ST

← En fjærevognings grav.

Forslag tur- og sykkelvei Hausland - Temse forbi en Fjærevognings grav.

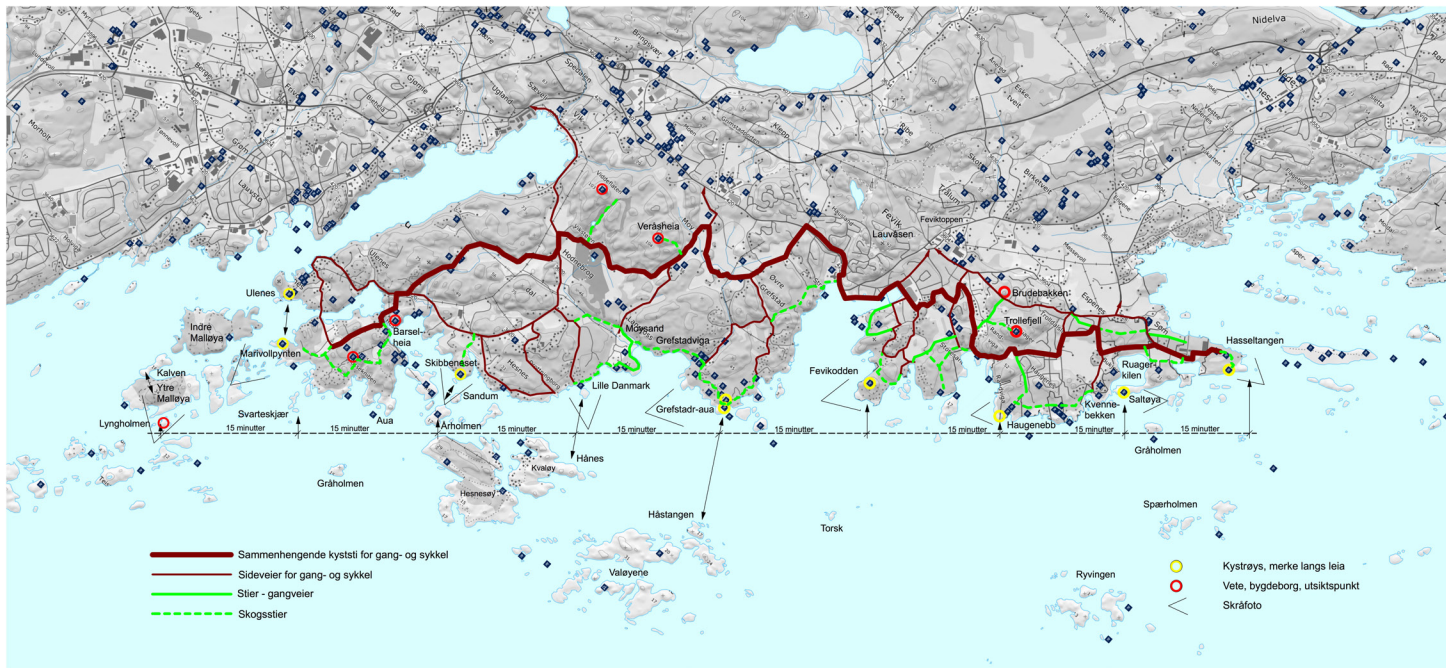
Utsk

Rappor Enke

Resu Enke

☒ A4 liggene

Forlengelse av foreslått tursti Skarsdalsbekken med tur og sykkelvei
til Arendal (Dyrestad) grense

Prosjektforslag:
Sti Storesand-Randviga

Fra Fevik og helt ut til Hasseltangen er det fint å gå strandlangs, eller fra strand til strand. Men mellom Storesand og Randviga er en avhengig av lavvann for å kunne gå på sanden. Mange tar raskeste vei fra Breiviga og følger jordekantene til Storesands parkeringsplass, og derfra rett over jordene til Randviga, på nytt såsnart det er tilsådd om våren. Slik bør det ikke være i en ressursbevisst framtid. Vi vil foreslå å i stedet etablere en sti lenger inn i skogkanten, i dialog med grunneier.

Det har fra tid til annen vært foreslått å bygge opp igjen trapp og bru over fjellet mellom Storesand og Randviga, slik Fevik Vel fikk gjort på 1950-tallet. Den gang var det teltplasser og kaféer i begge strandene, og det var vanskelig å være avhengig av tidevannet to ganger om dagen. Men et slikt byggverk i stadig sprut av sjøvann krever vedlikehold, og vi anbefaler heller etablert en enkel sti i skogen bakenfor.

Sti kan føres fram ved å vurdere å felle enkelte trær, rydde noe kratt, stedvis fylle på masse, og etablere sti med dekke av bark. Noe gammel søppel som er i ferd med å gro ned bør samtidig fjernes. Det er samme grunneier av jordene og skogen, bruk 50/97. Hyttetomta 51/34 kan eventuelt bli noe berørt helt i underkant.

Kulturminne

Mellom jordet og fjellet er det en fredet steinalderboplass, markert rødt. En sti bør kunne få plass der det er 2 meter bredde utenfor den gule omkransningen på 5 meters bredde, eller eventuelt i denne sonen eller inne på det røde, etter søknad om dispensasjon fra Riksantikvar/fylkeskommune. En sti vil ikke trenge graving, men kan legges over markflaten.

I forbindelse med ny sti bør det vurderes å sette opp en informasjonstavle om steinalderboplassen og funn av stolpehull og kokegroper på jordene ovenfor.

Sti/tiltak:

1. Bru over bekken, sti på tidligere oppgravde masser fra bekken, ordne steingjerde og ta åpning for stien
2. Sti opp langs skråningen, runde opp mot det fredede området.
3. Sti langs det fredede området, fjerner overgrodd søppel.
4. Ta åpning i tversgående gjerde ved fjellfoten, mot sti bak steingjerde, heve opp inn mot fjell.
5. Følge terrengplatå til møte med Randvigveien.

Vedlegg:

Bilder/tiltak langs sti
Kart med eksisterende og ny sti

I dag tråkkes det sti hvert år over dyrka mark.

1. Bru over bekken, sti på tidligere oppgravd jord fra bekken, ordne steingjerde og ta åpning for stien

2. Sti opp langs skråningen, runde opp mot det fredede området.

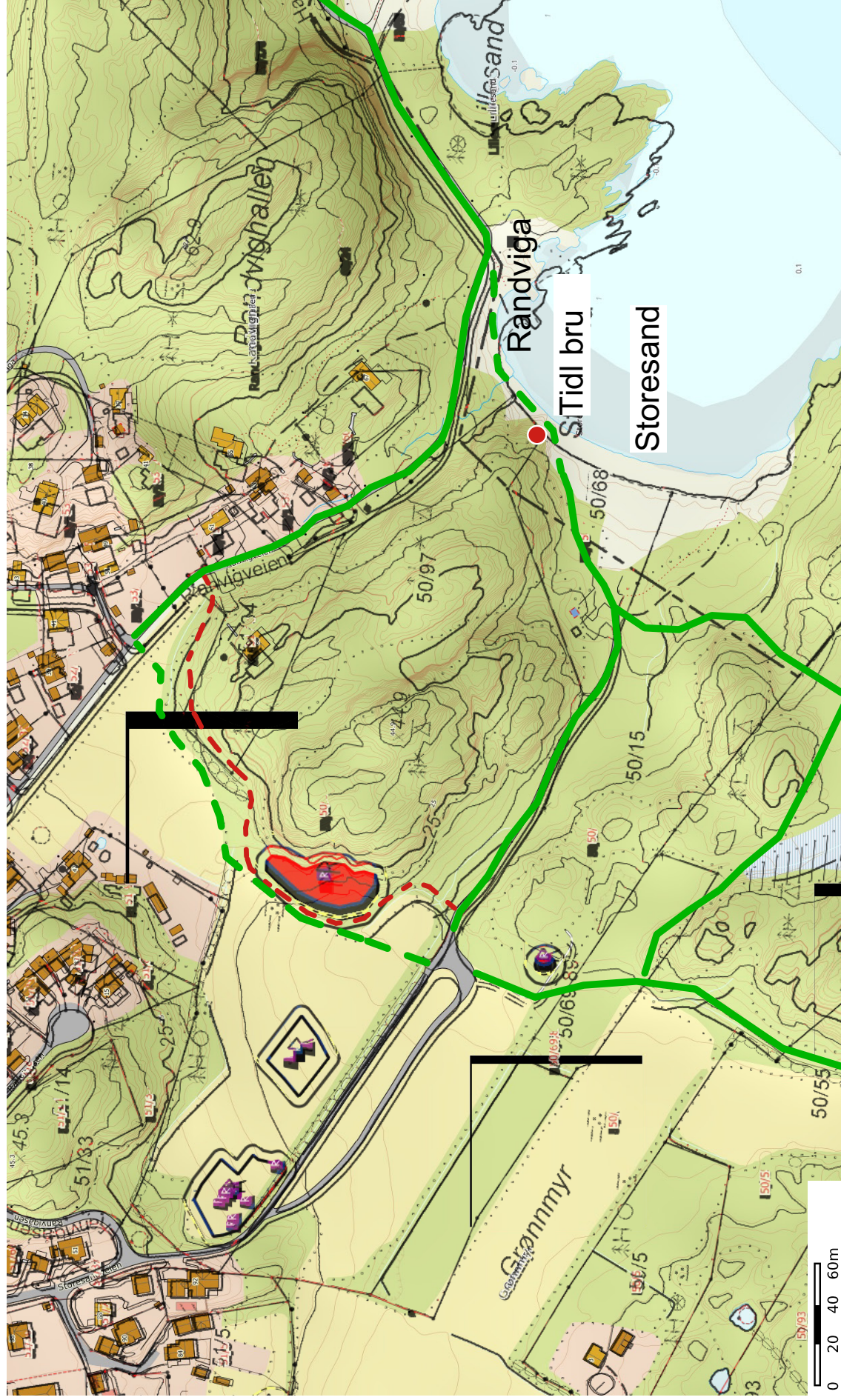
3. Sti langs det fredede området, fjerne overgrodd søppel.

4. Ta åpning i tversgående gjerde ved fjellfoten, mot sti bak steingerde, heve opp inn mot fjell.

5. Følge terrengplatå til møte med Randvikveien

FJÆRE HISTORIELAG FORSLAG TIL STI MELLOM STORESAND OG RANDVIGA, FEVIK M: 1:2500

Friluftslivets ferdselsårer – innspill fra Fjære Vel

Fjære Vel har på styremøte diskutert Plan for friluftslivets ferdselsårer. Generelt vil vi si at det hadde vært ønskelig med en kartfremstilling hvor både eksisterende og foreslåtte ruter var tegnet inn med forskjellige fargekoder på samme kart. Slik ville man lettere ha sett sammenkopling mellom eksisterende og foreslåtte ruter. I tillegg burde målestokken vært større, dvs. i praksis flere kart, for at man lettere kunne detaljplasser rutene inn på kommunens kartverk. Utover det har vi følgende innspill:

1. Forlengelse av eksisterende turvei langs den gamle jernbanelinja forbi Hollekjenna. Strekningen fra Rosholt til Tauleveien er pr. nå definert som turvei. Vi ser imidlertid at jernbanelinja videre fra Tauleveien forbi Hollekjenna til Fjæreveien også blir mye brukt som turvei og det er ønskelig å få denne strekningen definert som dette. Oss bekjent tilhører jernbanetraseen fortsatt fylket og det behøver derfor ikke være noe problem med grunneierne langs jernbanelinja. Fjære Vel har allerede fått bygartneren til å merke jernbanelinja i begge ender med «Turvei», ved henholdsvis Tauleveien og Fjæreveien, i håp om at dette skulle begrense uønsket motorisert trafikk. Vi ser imidlertid at det i tillegg er et behov for et «Innkjøring forbudt» skilt i begge ender, med undertekst «Kjøring til eiendommene tillatt», idet jernbanelinja brukes til dette for en del av oppsitterne, samtidig som det er behov for kjøring med både land- og skogbruksredskap til områdene på begge sider av jernbanelinja. Ved den østlige enden av jernbanelinja, der hvor denne møter Fjæreveien er det videre ønskelig å forlenge turveien tre hundre meter langs den gamle Fjæreveien, idet den nye Fjæreveien følger selve jernbanetraseen herfra fram til Spedalen Bru. Vi henviser forøvrig til vedlagte kartutsnitt «Forlengelse turvei jernbanelinje samt tilslutning til Bjørkåsen».
2. Det er foreslått en rundløype rundt Bjørkåsen. Dersom denne blir en realitet er det ønskelig med en tilslutning fra Fjære Skole over Bringsvær fordi det på Fjære Skole er godt med parkeringsplasser utenom skoletid. Imidlertid om det ikke skulle bli noe av rundløypa rundt Bjørkåsen, er det fortsatt ønskelig at Mørkvei blir definert som turvei fram til Bjørnetrø med tilslutning og merking fra Fjære Skole, idet Mørkvei blir hyppig brukt som turvei, både for fotgjengere og syklistene. Vi henviser til samme vedlegg som ovenfor.

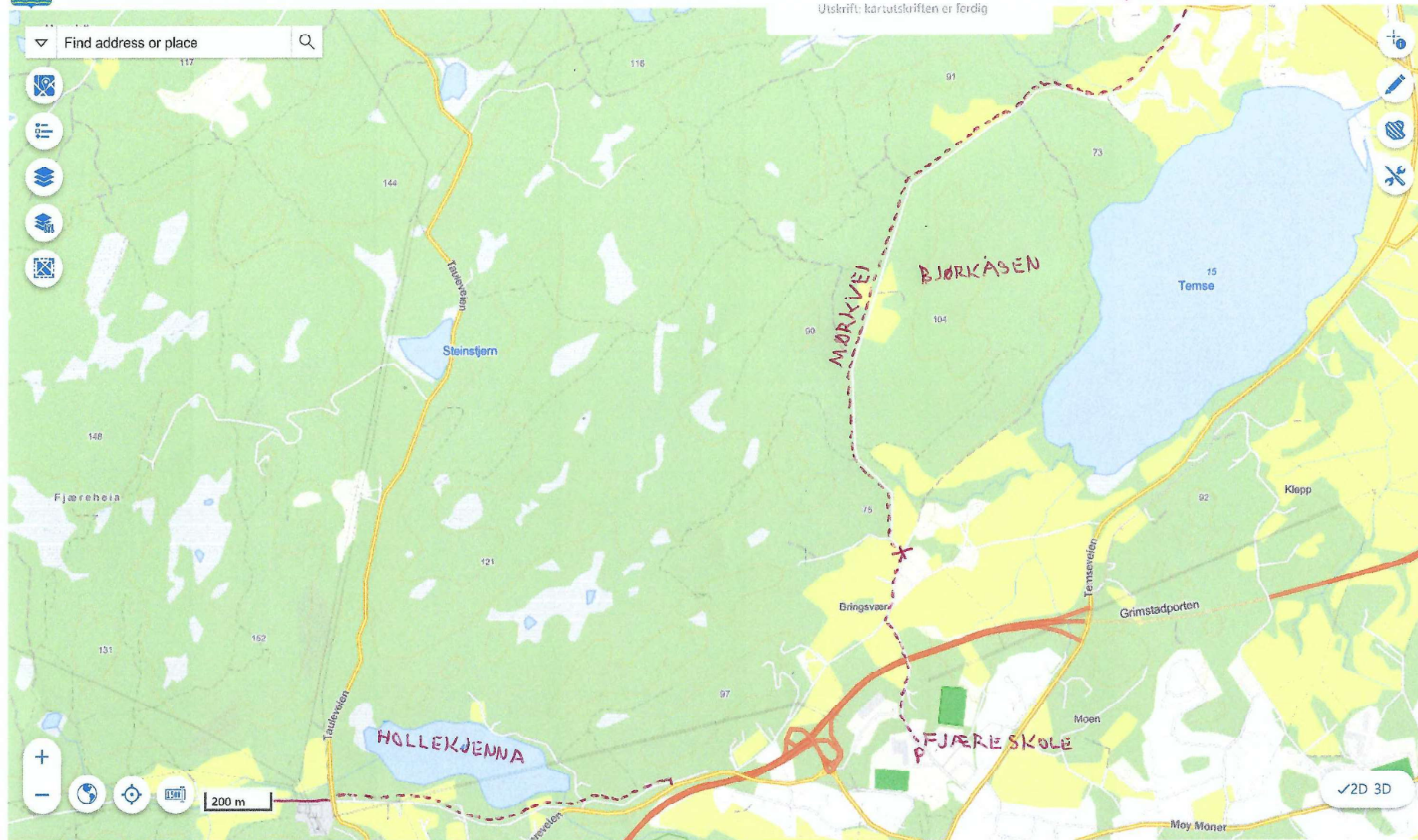
Fjære 02.05.2025

Med vennlig hilsen

Arne Ribe

Leder Fjære Vel

Utsk

Rappo Enke

Resu Enke

☒ A4 liggens

Forlengelse turvei jernbanelinje samt tilslutning til Bjørkåsen